

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. априла 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5, — 2½, динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Паприка.

Како раде пештански злочинци
Да угоде својој гадној страсти?
Прочитајте како ј' Газдаг страда,
Пак ће вам се са свим јасно касти.

Пратили га назорице п, тем
(А жандари нису ништа чули)
Кад га стигли, е онда су прво
Паприке му у очи сасули.

Са паприком, специјалитетом,
Збунили га (да пуста заната)
И да богме, онда им је лако
Жртви метут' штрангу око врата.

Паприки је већ скочила цена,
И за то се обилито сади:
Тако бива појединим људма, —
Али тако и en gros се ради.

Српски роде, ма да ј' доба ноћи,
Ал ти немој небрижице спават;
И теби се већ давно почело
Са паприком очи засипават!

Већ се нашло рођених синова
Што пештанске паприке имаду,
И њоме ти, шта си дочекао,
Ситно, вешто очи засипаду.

Српски роде, буди на опрезу
Познај смере ових несретника,
Прибери се, па се мушки брани,
И чувај се пештански паприка.

Шетња по Вршцу.

VIII.

„Није коме је одређено, већ коме је суђено“, вели наша народна пословица. Не знам, да ли је ова пословица хиљаду година стара, али знам, да се на дан хиљаду годишњице словенских апостола и просветитеља Ћирила и Методија потпуно обистинила, јер служба божја беше одређена њима у спомен и славу, а одржала се светом Евтохију! Ако се буде та пословица и даље обистинавала, то се у будућности могу највеће забуне и збрке догађати. Тако н. пр може се догодити, да жене, што су одређене, да због својих бракоразводних парница дођу конзисторијалном бележнику, у истини дођу дворском мезимчету Радићу на саслушање, а опет ордени, што су одређени, да оките прса калуђера Радића, могу доћи на атресу конзисторијалног бележника Мандулића, повци пак, што су одређени из народног фонда за нашег владику, могу се забунити, па доћи на скромног дворског епитропа, који пеће знати, шта ће с њима радити. Сви би се ови људи зачудили, кад би се нешто такве забуне догодиле, кад би се судбина тако са њима нашалила, али ја држим, да се већма не би могли зачудити, него што се на небу зачудио св. Евтихије, кад је добио позивницу на службу, што ће му српски калуђери и попови одслужити. Знао је, да на земљи постоје разне вере и да разни људи славе разне свеце, али до сад још никад није чуо да се и њему по црквама служи велика литурђија, па с тога похита ка божјем престолу, да од свемогућега и од свезвајућега замоли обавештаја. „Мора бити да се на земљи основала ради промене опет каква нова вера,“ мислио је у себи св. Евтохије, корачајући лагано ка престолу божјем. Успут се срео са „ромим Дабом,“ врховним заповедником пакла, који је био код св. Петра, од кога је рекламирао неколико калуђерских душа, што су се преваром увукле у рај и од кога је ради знања добио списак нота-

билитетлија. Чим га је спазио „роми Даба“, одмах се слатко насмејао, јер је знао, куда и рад чега иде св. Евтихије. По ђавољем смејању видео је св. Евтихије да није добро.

„На земљи је раскол — рече му радосним гласом „роми Доба“ — а твоје име расколници злоупотребљују и служе ти велике службе, как би сами што пре у пакао дошли. Честитај ми, честити свече, на таку велику добит.“

Но св. Евтихије се није ни освртао више на „ромога Дабу“, него је отишао свевишњему, да се против расколника тужи, е не би ли свеблаг својом свемоћи стао грешним људма на пут, да његово име не злоупотребљују. Бог је пак у својој свеблагости оставио да тако буде, како народ на земљи пресуди, а кад буде дошао страхан суд, онда ће и он своју пресуду изрећи. Код Гермава Анђелића биће св. Евтихије небески тужилац, а св. Ћирило и Методије биће му браниоци. „Роми Доба“ пак већ се сад радује на исход те парнице и на божију пресуду.

Но док до те парнице на небу дође, донде ће се на земљи свршити многе друге парнице, које ће врло интересантне и чудновате бити. Тако ће будимпештански поротници морати натаћи камилавке, обући се у реверенде, узети бројанице у руке и претворити се у св. синод, јер ће услед Германове оптужбе имати решити питање, да ли је Његова Небираност расколник или не. То исто ће морати учинити и белоцркванске судије, јер и вршачки двор хоће да тужи Лазу Нанчића због говора, што га је држао на прослави хиљадугодишњице св. словенских апостола Ћирила и Методија. И тако ће се за већу славу прославља догодити до сад невиђено и нечувено чудо: српски ће калуђери скинути камилавке и мантије, па ће исте натаћи и обући мађарски поротници и цивилне судије, па ће изрећи пресуду, да ли је ко расколник или не.

С друге стране опет, да би чудо још веће било, световници неће Германа тужити световном суду, већ синодалном. Калуђери се обраћају на световни суд, а световњаци на синодални — па да онда није данашњи свет наопачке окренут?! Световњаци су већ отпочели, да приређују духовне концерте, па сад нека калуђери по манастирима и владичанским дворovima отпочну приређивати беседе и играчке, те да она све калуђере поиженимо и тако ћемо на најлакши а најпријатнији начин укинути калуђерски ред, за који многи тврде, да богу дане а народу његову муку краде. Онда би се можда и свет исправио и не би више тумбе окренут био.

Где је несрећа, ту је и срећа, па ко зна, да ли неће ово данашње зло стаће у нашој цркви добрим плодом још уродити? Можда ћемо још дочекати, да ће се стари и окорели грешници покајати и поправити; можда ћемо дочекати, да ће се и Герман покајати и по примеру црног грешника краља Драгутина водити испоснички живот и самог себе мучити а можда ће и сви млађи калуђери ступити у ред грађански, па постати привредни и корисни чланови свога народа, а да то ште пре буде, да народ што пре душом дахне — за то се молите свесрдно богу ви велезаслужни славенски апостоли и просветитељи, ти свети Ћирил и ти свети Методије, јер народ није крив, што се у вашој и у нашој цркви не смеде прославити ваша хиљадугодишњица!

Вл.

У Ш Т И П Ц И.

Изабацују нам већ из цркве свеце. Право је онда, да се и у јеванђељу чине измене. Један калуђер предлаже према томе, да се оно јеванђељско место: „Пастир добри душу своју полагајет за овци“ — измене овако:

ПОДЛИСТАК

Помоћ у нужди.

(Хумореска по немачком)

(Свршетак.)

„Шта је вама данас, пријатељу? Тако сте ми смешни.“

„Баш на против, драга Марице, ја сам данас врло озбиљан.“

„Озбиљан — а зашто?“

„Баш сам говорио с твојом ујном да ти треба — да ти ваља . . . У осталом, шта ти разумеш под удајом и женидбом?“

„О томе пришко, нисам никад мислила. Али ја вам искрено признајем, да бих то волела знати. Зашто се управо људи жене и удају?“

„Ја ћу покушати да ти то разјасним. Али дед' ми твоју руку. Тако Ти би требало да носиш рукавице, јер ће ти те ручице са свим поцрвити. Тако, видиш,“ — он поче да глади малу, меку руку и смешећи се гледаше у девојку која постаде мало озбиљнија — „видиш, има случајева да се какав човек и каква девојчица радо имају, тако, да би да су увек заједн. Можеш ли си то замислити?“

„Па дабоме, — то није ништа тешко.“

„Но видиш ли. Они живе свако за себе, па ипак теже једно другом. Па и кад се мало срде, кад једно друго избегава и опет теже једно другом . . . Ја не знам, да ли се доста јасно изражавам?“

„О, ја вас разумем са свим добро.“

„Ти си ваља премишљала о љубави?“

„О љубави? не, нисам . . .“ Она брзо убриса сузу са ока . . .

„То је чудо.!“

„Ја сам много читала о љубавним стварима и напо слетку љубавници се увек узму. Ви имате право пришко, али ја још нисам никад о браку мислила.“

„Никад?“

„Никад. Па ту ваља најпре бити заљубљен. Па и кад човек љуби — видите пришко, човек може и воleti, па да о том ништа не говори.“

Г. Кузмић се још већма укочи па упре своје очи, које донде луташе по целом телу лепе Марице — у њено лице. Она спусти очи и поцрвени. У њему се узбурка сва крв и он командујућим гласом викне:

„То не сме бити.“

Марица се уплаши, а пришко поче опет — једи умирења да глади малу, меку ручицу. Сад је било време да

„Пастир добри душу своју полагајет за — новци.“
Он мисли да би та измена била сасвим савремена, и да не би нашла на — „отпор.“

* * *
Браћа Земунци морадоше поред толиких својих пркава и свештеника, ићи у Београд на службу. Ако се испуни нечија жеља, мораћемо још носити децу у Дебрецин или Рим на — крштење.

* * *
Сви они који његову небираност зову светим патријархом, поричу да су Ћирил и Метод сведи. Из тога излази правило: Ко ме је Герман свет, томе не може бити свет Ћирил и Метод. Та зар је збиља тако?

* * *
Не били боље било, да никога више не зовемо светим, кад се Герман тако назива?

* * *
Читали сте већ, да Герман тужи „Заставу“, што га је назвала расколником. Ал сто што још нисте читали. Расколници туже такође „Заставу“ што је Герману дала њихово име.

* * *
Герман тужи што га је Застава назвала расколником. Ал не тужи у срцу, него тужи у Пешту. У томе има мале разлике.

* * *
Бројеви доказују, да ми Срби у Угарској бројно не опадамо. Сад само да још не нападамо оно што је наше, било би добро. Јер овако је истина да нас је Срба све мање и мање, и ако нас има живих душа све више и више.

Ө.

joj каже, да је љуби, али он не нађе речи. Његово срце је тако јако кучало, као ни у једној битци до сад. — Он осети зној по челу, превуче руком преко чела да убрише зној и не слутећи да је тиме брижљиво углађену косу са свим разбарушио. Што му се она не одзива? Што га не гледа онако ђаволасто и весело као иначе? него тако необично озбиљно, и зашто пита баш сад тако ванредно очајним гласом:

„То не сме бити?“

Он се љутио на таки јој расположејај и поче живље да глади ручицу јој.

„Не, то не сме бити. Човек треба да каже шта на срцу има, јер ће иначе бити целог свог века несрећан. Кад се ко воле, онда то саопшти, па се узме. Сто му врага, а зашто да се не каже?“

„А може ли то и девојка рећи?“

„А зашто не. Та њена је дужност, кад . . .“ Пришко се сам на себе љутио. „Кад је човек страшљив, онда ваља девојка да је одважна. А то она ома позна, ако јој је ко мио и драг . . .“ Она климаше главом . . . „Зар није истина, тако ја мислим. За то му ваља казати. Сто му врага, треба му казати, па су сватови готови.“

Г. Кузмићу се наједаред учини као да је на небу. Гомила цвећа створи му се у крилу, две беле, меке руке

Ђира. Ја држим да у томе послу има и освете.

Спира. Какве освете?

Ђира. Анђелић врло добро зна да је сада Методије жив, не би за цело признао светост његове Наименованости; па ко вели, „сад сам ја у власти, за то не признајем светост Методову.“

Ђира. Даклем Старчевић, вођа странке праваша од сада канда неће бити увек и на сваком месту праваш. — Бар код своје куће не.

Спира. Како то?

Ђира. Оженио се.

П у с л и ц е.

□ Афгански Емир смеши се па вели: ко да више! (т. ј. ко му да више новаца, Руси или Енглези. — Али ако се ови зарате, онда ће бити Емиру ко да више — батина:)

* * *
Можда ће пештанска порота и пресудити да Анђелић није расколник, — али онда је цео српски народ расколник, и Анђелић мора тражити друго, једноверно стадо.

§ Неки су мислили да се још са Анђелићем може погађати. Али сад је решена загонетка, — даклем одпада могућност погађања.

обавише му се око врата, а медљана усташца причврљеше се на његова. Тако блаженство не беше од овог света. Да један пољубац тако пријати може, није могао он никад ни замислити.

Али то је трајало само за тренутак. За тим чѹ он лако: „фала, пријатељу!“ и анђела нестале, као да га је каква холујина одувала, и он беше опет на земљи.

Мало за тим седио је г. Кузмић према својој сестри и задовољно се смешећи, причао јој је о скоро прошлој борби из које је он као победилац изишао.

„Сто му врага, била је то ватрена борба,“ тако завршиваше он свој извештај, „али награда, ох, та ми, драга сестро, још „сад гори на уснама. Да, да, драга моја сестро, човек у четрдесет деветој години још није тако „оматорио“ а да не би могао осетити сласт једног пољупца са лепих свежих, млађани усана.

Гђа Милићка се смешила.

„Нисам ја никад сумњала да твоје срце нема још млађана жара, драги мој брацо. Али ми је ипак јако чудновато, да се Марица тако брзо —

„Чудновато или нечудновато — ја имам твоје саизвољење.“

— У Нишу ће се сада скупштина разговарати, како да се подигну апсане по моди. (То још може на добро изаћи; јер мода се сваке године мења, — дакле и дојакошње апсенике ваља пустити, па какве лепше угурати).

△. Анђелић запиње за то што кости св. Ћирила почивају у Риму. Сад „Турски Народ“ неће да каже да то управо нису кости св. Ћирила него кости неког некарскога калфе (као што је рекао за Бранка.)

Бука: „Јеси ли читао оглас у Турском Народу; да је Ђока Поповић написао речник турских речи?“

Шука: „Не читам „Турски Народ.“ А у другим листовима нисам наишао тај оглас.“

Бука: „Други листови немају нужде, да ту књигу особито препоручују. Ал ко хоће да разуме потпуно „Турски Народ“ тај мора знати турски.“

Бука: „Кажи ми како мислиш о Ћирилу и Методу? Јесу ли они свеци?“

Шука: „Како кад.“

Бука: „Бог с тобом човече, а како би то било?“

Шука: „Па видиш како. Кад имамо изабраног патријара, онда су свеци, а кад имамо неизабраног патријара, онда нису.“

Бука: „А мора ли то тако бити?“

„Наравно. Ја сам увек за ото била да Марица оном своју руку пружи коме и срце поклони. Ја се заиста томе само радујем. Али само зашто је већ нема?“

„Стиди се, стиди, драга сејо. Замисли — први пољубац Ах, ја га још осећам. . . Она беше црвена као крв кад је побегла. . . . Ах, та румен! . . . Ја потрчах за њом, али та је девојка као вихор. Два три корака и ње нестане.“

„Шта сад само ради! Време је, да јој се дизгени јаче притегну, да једном озбиљнијом постане.“

„Има времена, доће и то, драга сестро. Дозволи ми да запалим цигару. Ах, боже мој, још који пут само, а после ће да ми пали моја Марица. Та није то баш тако хрђаво бити муж лепе жене, као што ће моја Марица да буде“

Он поче да трља руке, ал' уједаред престаде, јер опази кроз прозор прилично далеко Марицу где хода по башти. Чим ју је спазио а он појури пред њу. Скоро да врат скрља, тако је јурио преко они степена док не с'иђе у башту, а онда се најбржим кораком, што га могаху произвести укочене му ноге, упути пред њу.

Марица га поздрави из далека али не онако љубазно, као што је он очекивао. Она је изгледала нешто необично узбуђена. Њени вежни образи беху јако поруменили а готово сузне очи необично се светлише. Поред тога бурно

Шука: Е гле сад. Па кад не би било никакве разлике између времена кад седи бирани патријар, и времена кад седи небирани патријар, наши се дедови не би толико крвавили за ово мало автономije.

Како је прослављен Ћирил и Метод у Ср. Карлоуцима?

Герман је у Сремским Карловцима најсвечаније — за ранио службу у помен славенских апостола. Али се тамо ипак одржала прослава, а ко ју ју одржао знаћете одма, чим вам јавим програм.

Прослава је почела у глуво доба, чим су се појавиле буљуне. А програм је текао овако:

I. Свирала је оргуља.

II. Декламована је ода Вуку Бранковићу.

III. Говор о некаквом Ћирилу и Методу.

IV. Присутни метанисали у спомен папи Стевану VI, који је бацио проклетство на св. Метода и на славенске књиге.

При разлазу делили се бројеви „Турског Народа.“

Ө.

Допис из Загреба.

Драги Стармали! Опште је познато, да се у Загребу више чује немачка реч него хрватска (или српска).

Зашто је то? — Ја не знам.

У место одговора на ово питање сео сам једаред па сам збио у стихове нека имена угледних и штованих грађана загребачких. — а то су све предстојници појединих уреда, професори, адвокати, учењаци, трговци и т. д. који се сви броје у Хрвате (N. B. међу њима није ни један жид.).

Излишно ће бити да те уверавам, да ови долњи моји стихови немају никакве рђаве или увредљиве намере, то је

јој се дизаху груди, а око танких румених усана лебдио је чаробан осмех; песник би рекао: о пољупци сневају.

Ј. Кузмић, који је пред њу изишао с' том намером, да своју вереницу у загрљај прими, осети да је малаксао, и он се задовољи с' тим, да јој галантно пружи своју руку. А за тим, да би отпочео разговор, рече:

„Ти си дуго изостала.“

„Јест драги пријатељу; ал' ви сте томе криви.“

Он ју сав срећан погледа и притисне јој руку.

„Дакле све је у свом реду?“ запита он и значајно је погледа

„Да, пријатељу. Све, као што сте ми ви саветовали.

Ја сам м у све показала.“

„Њему? Ко — шта? — Шта то —“

„Њему, Миловану.“

Ј. Кузмић се пренерази као да је муњом погођен.

„Мило — Миловану?“

„Да. Кад сте ми овако љубав разјаснили, а ја осетих да га љубим. И ја се одмах реших. Ми сваки дан у једно исто доба шетамо — али никад нисмо ни једне речи о љубави говори. Сад сам му пак морала казати. И ја сам учинила као што сте ми ви пријатељу саветовали — ја сам му рекла. . . Али шта је вама, пријатељу?“

„Ништа, ништа. . .“ Он се окрену и убриса сузу. Он

само невина шала, која је поникла на темељу фактичне етнографске истине у граду Загребу.

Ево ти дакле мојих стихова:

Hofman, Hochman, Körbler, Hühn
Kramer, Kräger, Augustin.

Kaiser, König, Bischof, Hut,
Winkler, Hörer, Fingerhut.

Schreiber, Kugler, Zulechner.
Schlosser, Huber, Lobmayer.

Weber, Hacker, Erber, Koch,
Fiedler, Zistler, Spitzer, Poch.

Kugli, Botte, Schönbuchner,
Fischbach, Heinzl, Zeininger.

Halter, Glaser, Mühlbauer,
Faller, Haller, Flögel, Bär.

Hübler, Willer, Bichler, Strauss,
Halper, Drecksler, Obenaus.

Weingerl, Glaser, Sieber, Fuchs,
Halter, Walter, Kieslich, Lux.

Wunder, Munder, Ditmayer,
Dolchof, Kulpert, Stadauer.

Ruprechts, Inhof, Kratzel, Ott,
Kneisel, Seifer, Meier, Tot.

Krieger, Huber, Zimmermann,
Neidhart, Vlögel, Swindermann.

Flieder, Fiebich, Ottinger,
Schneider, Weidman, Etinger.

Preisner, Schlintner, Burgstaller,
Auer, Sonntag, Heisinger.

Weiser, Schafer, Ladenhauf,
Werner, Sommer, Reisner, Schauf.

Albrecht, Zufall, Flögel, Denk,
Arnold, Maicen, Grünhut, Frank.

Kahle, Hackl, Uhl, Schön,
Krausdorfer i Senftleben.

Papst, Kusz, Schmidt, Ernst, Klein, Von, Wurm,
Fink, Schenk, Heinz, Durst, Scholz, Klaus, Sturm.

Schlögl, Zangl, Hefferer,
Riner, Weiser, Schafnecker.

Tauchmann, Hübscher, Fišer, Wurst,
Ertl, Schönau, Reichwein, Durst.

Heinrich, Lehmann, Wagmeister,
Zu guter Letzt, noch — Rorauer.

(Сад ми је пукла једна жица на харфи — но ајде да, да покушамо друкчије, ићи ће и онако:

Hintermeyer, Kindersberger,
Herrnhäuser, Zeidlberger.

Hinterhuber, Kramberger,
Schlangeberg, Hepperger. —

(Хо! мај, ето ми пуче и друга жица —)

Eisenthal, Hutterer,
Bledschneider, Pettinger.

је имао меко срце, које није могло тако олако овај удар да поднесе.

„Он је сигурно млад, тај Милован?“ запита он мало за тим.

„Да, он баш приличи за мене. Има двадесет и четир године.“

„Тако, онда дабоме, да приличи.“

„Шта је ново?“ запита сад гђа Милићка која им се међу тим приближила.

„Ништа, ништа,“ одврати г. Кузмић, „Марица се само верила.“

„Верила — па то знам.“

„Ти то знаш ујна?“

Г. Кузмић дрпне своју сестру за хаљину и рекне оштро: „Ја сам ујни то наговестио.“ Па онда, окренув се својој сестри продужи: „Да, тако је то, Марица се верила. И сад ти можемо и вереника именовати. Он се зове Милован —“

„Милован Пешић — ти га знаш ујна. . . Све је у свом реду. Ти не треба да се плашиш, ујна, ми се можемо одма венчати. Милован је добио свој декрет за професора на гимназији —

Гђа Милићка је наједаред прекине:

„И то све без мене. Та то је —“

„Ти заборављаш драга сестро,“ примети г. Кузмић да ја имам твоје саизвољење Зар си заборавила шта си говорила?“ па онда продужи још раздраженије: „Сто му врага, та ти ћеш тек остати верна твојим мислима и решењима, а овај Милован ваљда тек није мачији кашаљ, кад га овако анђелче љуби. Због година не мој да се љутиш, он је тек двадесет и четир.“

„Ја знам Милована и ја га ценим. Он је врло озбиљан, паметан и ваљано васпитан човек. Ја дакле немам ништа против. Ево моје руке.“

Она узе руку свога брата и притисне је гледајући га врло значајним погледом. А за тим рече својој нећици:

„Но, али и ти се захвали твом пријатељу, он то заслужује.“

И као пре једног сахата тако и сад осети г. Кузмић две меке руке око свога врата, а танке, румене уснице положише се опет на његове. Али овом приликом г. Кузмић није се смејао, него је плакао, а није осећао ни да је на небу. Два пољупца са једни и исти усана па тако различита. .“

Д. К. Марта 1885.

Милован Кузмановић.

Lichteneger, Hellenbach,
Eisenhut, Freudenreich.

(Пуче једна, пуче друга па и трећа жица —)

Daubacher, Egersdorfer,
Krausdorfer, Gerersdorfer.

Witenbart

Ху! сад сам обро бостан, пуче и четврта — е, сад ми не преостаје друго, него прећи из појезије у прозу!

Schramm, Schnapp, Schwarz, Drexler, Urban, Rauch,
Wicherhauser, Rechberger, Kraus, Wiedman — — —

Па сад нека буде доста. Али ако је теби мало само ми јави, па би могао наставити *)

*) Захваљујем лепо. Није ми мало.

Решето. (Старо.)

Зар није тако?

Ко поштено збори
Том је жеља жива,
Да на гласе своје
Стече и одзива.

А „Виделу“ једном
Потреба је прека,
Да се загушују
Гласови „Одјека.“

Дорћолац.

Хтео Шваба српски, да пише!

Хтео Шваба Србину, да пише, па како ће, већ хајд' српски, те му овако истеса:

„Ние пила Губус на бијац само једен Гола, а мала клавица била, а исгоје осем форинда, садо нисам део да губим по ту зену.

Остављам вашег топпрога жовека Т. . . . Р. . . .“
Жеравица.

Један корак само.

Од речи до дела
Има корак само.
То је мален простор,
Кад га погледамо.
Ту највећи коров ниче —
Одавно га знамо.
И то нам је сведоцба,
Да не корачамо.

Ј.

Пољак и гајдаш Моја.

У селу Б у Срему живео је неки сиромах гајдаш Моја. Овај за свога живота више је дувао у гајде, него орао, те за то му је и била на кући велика „порција.“ И једнога лепог дана добије солдата на „квартир“ и на храну. Солдат је био Пољак, па чим дође — запита Моју: „кухаш ли газда?“ А Моја разумевши, да ли кука, рече: „та кукам.“ У подне дође опет војник, па га опет запита, да ли „куха.“ А Моја као и пре: „Та непрестано кукам.“ Кад после подне око 2 сата досадило се већ војнику, гладан,

прегладан, те запита и опет Моју, да ли „куха.“ „Та јесам ти већ каз'о, да кукам; кук'о сам, чим сам те видио“ — рече Моја. На то ће војник љутито рећи: „Ама чо искухаш?!“ И једва један пут обавести Моју. А Моја му одговори: „Јео бих и „кух'о“ и ја, кад би што имао!“ — и тиме би се отресао егзекуције.

Одломак мојег разговора са ђаволом.

Не питајте где и како; доста што вам кажем, да сам једаред имао част разговарати се са ђаволом.

Разговарали смо се о многим лепим и ружним стварима, а тај разговор ћу ја већ, или после моје или после његове смрти, на јавност изнети. Биће врло интересантан.

За сада ћу само нешто мало открити.

Запита га ја:

— Кажи ми, молим те, зашто се ти управо зовеш ђаво?

— Ти знаш да се ми ђаволи не дамо крстити. Зато сам ја морао сам себи име наденути. Колико год има језика на свету, толико сам ја себи дао имена. За Немце сам се назвао: Teufel; за Французе: Diable; за Румуне: Драче; за Словаке: Черт; за Маџаре: Ördög; за Србе: Ђаво.

— Оно друго не тиче ме се много, али волео бих знати, зашто си се за Србе назвао: Ђаво.

— Е, па хајде да ти и то кажем. Моја је пасија, да људи у опште тамо иду куда их ја поведем, — то сам желио и код Срба да постигнем. Ја дадох себи име: Ђа-во конбинирајући овако: Док устраје у Срба слога, ја ћу бити само Ђаво, који ће на слогу режати, а кад се поремете слогови, хоћу рећи кад се поремети слога, онда ја имам права да им будем Во-ђа.

— Међер си ти велики муфлиз. Али реци ми, хоће ли ти бити криво, ако је ту твоју исповест, Србима преко „Стармалог“ дознаним?

— Ни најмање. Штампай ти то, ако ти је воља, словима од аршина великим. Срби ће читати, неки ће се насмејати, — али у рабош нико неће зарезати, јер сви ће мислити, да си ти то вицкасто излакрдијашо, само да се има чиме пунити лист.

На то му нисам знао ништа одговорити, него ево седох и написах овај одломак нашег разговора, проба ради — да видим је ли баш ђаво погодио.

† † †.

Из мемоара Петефијевог луде.

У очајној борби питства с беснилом
Змијином уједу нема ина лека,
Већ од друге змије накапати млека.

— Дај ми, змијо, лека,

Дај ми змијо млека!

Змија нема, не да —

Е па дај ми једа!

Проба пера.

CVI.

Широко, високо, дубоко

Као што се земља
Око сунца врти,
Е тако се врти,
Живот око смрти — —

(Чисто ми се допада
Како лепо каза';
А у ствари ипак је
Само гола фраза.)

CVII.

Non possumus satiram non scribere.

Многи су људи грешни,
Ал за то нису смешни.
Ко баш силом хоће,
Да нам буде смешан,
Нека уобрази,
Да је непогрешан.

CVIII.

Хм!

„Младост лудост! — Младост лудост.“
Слушах старце глаголават',
И ја млађан, на те речи,
Почео сам очајават'.

Већ сам хтео убити се:
Што да живим луд на свету;
Ал утешна мис'о дође
Моме лудитету.

Ова мис'о истрже ми
Из деснице револвер,
Па ми рече: Оди амо,
Шау си писли хер:

„Младост лудост,“ тако мудри
Старци зборе, пишу,
Али ипак за младошћу,
За младошћу, за лудошћу —
Уз-ди-шу.

Г--Д--Н.

Полу-богови.

„Кнез српских каланбура,“ бавио се недавно у Суботици. Кројач му донесе хаљине, он их обуче, па онда изусти:

„Бадава, ви сте кројачи полубогови“
— „Сувише нам ласкате, господине.“
Ни најмање. Бог ведри и облачи, а ви кројачи ако
и не ведрите, а оно бар -- облачите.“
Истина.

Из школе.

Запита једном учитељ свога ђака Тришу: „Шта је било пре изналаска топова?“

Триша се мало замисли, па онда кресну: „Прангије, господине!“

В. В. Рашић.

Одговори уредништва.

„Три сестре,“ — а и оно друго што сте послали, не може ући, јер је врло слабо.

Ликоти. Биће речено, — али мало друкчије.

Неким на питање. Само оригиналне хумореске могу добити расписану награду.

Новије књиге и листови

послате уредништву на приказ.

Еикола Милетић народни добротвор, Написао А. Н. М. Са лепом фотографијском сликом Николе Михајлов Милетића. Задар, печатња Виталиани и Јанковића. 1885. Издао по одлуци данашњих управитеља Милетићеве закладе г.г. Ђорђа Бошковића, Илије Скочића и Стевана Ширка.

Русија на истоку. Хисторична црта од Венијамина Калаја. Превод с мађарског оригинала. У Н. Саду, штампарија А. Пајевића. 1885. — Цена 70 новч или 1½ динара.

Приповетка. Ивана Сергијевића Тургењева, с руског превео Бранко В. Константиновић. Садржај: Малинова вода. Убојица. Хамлет. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Н. Саду 1885. Цена је 50 новч.

НОВА КЊИГА.

Ових дана изишла је испод штампе

РУСИЈА НА ИСТОКУ

ХИСТОРИЧКА ЦРТА

ОД

ВЕНИЈАМИНА КАЛАЈА.

Превод с мађарског оригинала.

Цијена 70 новч. а. вр. или 1½ динар.

Ова црта знаменитог писца „СРПСКЕ ХИСТОРИЈЕ“ отштампана је на мађарски прије неколико година камо засебан, али допуњен извадак из исте историје, од које је само *Увод* изишао и у српском преводу. Она је по себи *веома занимљива и темељна студија* пишчева о стољетној *политици Русије на истоку*, како се постепено развијала чак до нашега вијека. Најбоља је препорука овој књизи само *име пишчево* и *кратак предговор* његов, који овако гласи:

„У приликама и повјесници народа на полуострову балканском врши руски утиљив, јавна или тајна руска интервенција важну, тако рећи одлучну улогу. Тежње Русије према покрајинама, што су познате под именови полуострова балканског, сиадају ваистину међу најзанимљивије моменте свјетске историје, а достојне су пажње већ и са практичког гледишта, обзиром на будуће формације. Кад су и под утицајем којих прилика пошцале ове тежње? Еда ли су плодови природног равнића народа рускога, или тек плодови славовљубља појединих владалаца и државника? Оклен су вијековима цриљеле хране, што их је одржало доселе и зашто се данас могу сматрати камо догма иностране политике Русије? То су питања, с којима се укратко, у општим иотезима, али свугдје на темељу хисторичких података занима ова студија, коју под штампу давам.“

Мишљасмо да учинимо услугу и српској читалачкој публици доносећи му у преводу и овај извадак из „Српске историје“ славнога писца. Књига је штампана на лијепој хартији велике 8-не а преведена јужним наречијем српскога језика с тога, да буде разумљива сваком Србину на свијем странама.

Наручбине ваља шиљати уз готов новац из Аустро-Угарске књижари *Луке Јоцића и др.* у Н Саду или штампарији *А. Пајевића* а из краљевине Србије књижари *В. Валожика* у Биограду. За веће наручбине даваћемо уобичајени рабат.

Издавалац.

Молим славна српско-хрватска уредништва да овај књижевни оглас у својим листовима изволе штампати.

НОВА КЊИГА,
БИБЛИЈОТЕКА ОДАБРАНИХ РОМАНА
СВЕСКА ПРВА.

ЈОГУНИЦА.

(Maître de forge.)
РОМАН У ДВА ДЕЛА.

! ФРАНЦУСКИ НАПИСАО

Жорж Оне.

ПРЕВЕО **Бранко Мушички.**

ПРВИ ДЕО.

Цена 75 новчића или 1½ динар.

Ретко је који књижевник јевропски изишао тако брзо и тако рано на глас као француски писац, чији роман „Maître de forge“ (управо „Власник рударнички“, али ми смо га покрестили, наденувши му име „Јогуница“) доноси ево у српском преводу. У најновијој лепој књижевности светској стоји Жорж Оне на врло угледноме месту. Његови романи сматрају се за класична дела у својој врсти. На ту висину подиже их како то, што им је прича вешто склопљена и састављена, тако и то, што је у њима сама радња оштроумно распоредена. Догађаји се ту нижу природно и тако живо, да се читаоцу читаво наочиглед збива, што чита, а карактери су тако верно и доследно изведени, да се човек мора дивити, како писац дубоко познаје психолошку страну човечје природе. Е ичан моменат у онеовим романима јасно је обележен. Оне је, истина, ђак реалистичке школе, која данас махом превлађује у лепој књижевности свију културних народа, али се ипак држи на висини оног идеалног задатка, који му не да, да падне у најнижи слој реализма, те да постане бруталан. Зато је француски песник и освојио на јуриш светску читалачку публику.

Онеови романи успели су као мало које књижевно дело у свету. „Јогуница“ је у ориџиналу дочекала до лане 150 издања.

Тај лепо роман спада међу она ретка књижевна дела, која су задихнута правим песничством, те тако теже за тим, да постигну више човечанске цели. Осим тога је онеов роман верно и истинито огледало правога живота и прави пријав сталешке противности и друштвених тврња. А права појезија и истинито цртање правога живота ретко се налазе спојени у делима данашњих романописаца. Онеу је дивно пошло за руком, да у свом роману споји истинито приказивање и племенити песнички осећај у дивну хармоничну целину, која неодољиво силом заноси и осваја ум и срце сваког изображеног човека.

Роман тај преведен је већ на све културне језике. И драматисан је, па и драма је продрла као ретко који позоришни к мад. У Паризу је приказивана већ преко 300 пута, а наша позорница, па и позорнице у Београду и Загребу имају је такођер у својој реперторији.

„Библиотека одабраних романа“ срачуњена је на више књига. Колико ће их бити, стојаће до одзива публике. Што већи одзив, тим већа библиотека.

У другој свесци ове библиотеке биће свршетак „Јогуница“ а у трећој и четвртој свесци штампаће се роман из руског живота под насловом: „К у м ј а с и н о в и“. Карактери су у њему чисто руски, радња врло занимљива, а слог пријатан. Ма да се приказује ту живот „великог света“, омет се даје роман применити на све људско друштво, тако да га свако чита с правом насладом и уживањем.

Ко поручи за готов новац ових књига добија 33⅓% рабат. Н ручбине ваља упућивати

Накладној Штампарији А. Пајевића
у Новоме Саду.

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа
од 15. марта

1885. до
даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885.

Агенција.

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
ВЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД,

без мириса је и брзо се суши.

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Има га у разним бојама (које су као год и маене) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творничар правога блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

4—6

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
ЈЕ ПИФАВКИ
LE HOUBLON

ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ

од **CAWLEY & HENRY** у Паризу.

Ваља се чувати од подражавања!

Само је онда овај папир за цигарете прави, ако је на сваком листу отисак **Le Houblon** и ако ваки картон има марку штитилицу и сигнатуру.

